

**Ministerieel besluit houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van
als monument te beschermen Parochiekerk H. Familie en Sint-Cornelius te
Antwerpen (Borgerhout)**

DE VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMSE MINISTER VAN
FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming
der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus
1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van
monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de
decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december
1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21
november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004
tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse
Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van
15 oktober 2004, 23 december 2005, 19 mei 2006, 30 juni 2006,
1 september 2006, 15 juni 2007, 28 juni 2007, 10 oktober
2007, 14 november 2007, 5 september 2008, 22 september 2008
en 6 januari 2009,

BESLUIT :

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare
monumenten, stads- en dorpsgezichten, wordt vastgesteld overeenkomstig de
bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten
en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december
1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7
december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006:

1° Wegens de artistieke, historische en volkskundige waarde:

- als monument:

Parochiekerk H. Familie en Sint-Cornelius samen met devotiekapel,
kerkmeestershuis en pastorie, gelegen te Antwerpen (Borgerhout), Koxplein
27 en Betogingstraat 2-4

bekend ten kadaster:

Antwerpen (Borgerhout), 24e afdeling, sectie A, perceelnummers 325B6,
325D2.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het
gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende
intrinsieke waarden gemotiveerd:

De historische, meer bepaald de stedenbouwkundige waarde wordt omschreven
als volgt:

De parochiekerk van de H. Familie en Sint-Cornelius met devotiekapel,
kerkmeestershuis en pastorie is opgericht in nauwe samenhang met de
aansluitende wijk, waarin ze door haar prominente aanwezigheid een
beeldbepalende en structurerende rol vervult.

De historische, meer bepaald de architectuurhistorische waarde wordt omschreven als volgt:

De cluster bestaande uit kerk, devotiekapel, kerkmeestershuis en pastorie werd ontworpen door Frans Mertens (1864-1943) die een verzorgd doch weinig bevolgen architecturaal oeuvre naliet. Algemeen concept en drieledige opbouw van de kerk gaan terug op voorbeelden uit de Franse hooggotiek. Meest opvallend zijn de grote eenvormigheid tussen de verschillende bouwonderdelen en de monumentaliteit van de volledige site.

De artistieke waarde wordt omschreven als volgt:

Naast de opmerkelijke architecturale samenhang van de verschillende bouwonderdelen en de perfecte afstemming van de uitwendige vormgeving op de inwendige opbouw is de artistieke waarde vooral terug te vinden in de nog intact bewaarde, figuratieve beschildering van de koorsluiting en de corresponderende glas-in-loodramen.

De stijl van deze muurschildering is ver verwijderd van de bewogen historiserende muurschilderingen van de academies of de onderrichtende prenten van de Sint-Lucasscholen. Het eenvoudige ontwerp met simpele, lineaire vormen en sterk geabstraheerde, stereotiepe figuren is eerder een volkse, wellicht met sjablonen aangebrachte versie van nieuwe iconografische thema's die voortvloeien uit de "rationele" geometrische art nouveau.

De gebrandschilderde glas-in-loodramen in het koor werden ontworpen door Louis Crespin en uitgevoerd door het atelier Frans-David Crickx. Zij dateren van 1950 en behoren tot het latere werk van Crespin.

De volkskundige waarde wordt omschreven als volgt:

Mogelijk bepaalden het nog agrarisch karakter van de nieuwe parochie en de aanwezigheid van talrijke beenhouders de keuze van Sint-Cornelius, patroon van boeren en hoornvee, als tweede beschermheilige. Bijzondere verering genoot ook Onze-Lieve-Vrouw van de Vruchtbare Wijnstok die aanroepen werd tegen de hoge koorts. Daarnaast zijn er de broederschappen van Sint-Vincentius, de H. Cornelis en de H. Kindsheid. Aan de kerk is ook een devotiekapel gehecht, toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes, die nog steeds intensief wordt bezocht.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994 en 22 augustus 2006).

07 MEI 2009

Brussel,

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening

Dirk VAN MECHELEN